

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İşçilerin ve emekçilerin bayramı 1 Mayıs'ın tarihsel ve güncel anlamı çerçevesinde, Türkiye'de iş cinayetlerinin ve meslek hastalıklarının yapısal nedenlerinin araştırılması, iş sağlığı ve güvenliği alanında yaşanan sorunların tespit edilmesi, önleyici politikaların oluşturulması ve emekçilerin can güvenliğinin sağlanması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir meclis araştırılması açılmasını arz ve talep ederiz.

Hüseyin OLAN
Bitlis Milletvekili

GEREKÇE

1 Mayıs, tüm dünyada işçilerin ve emekçilerin; birlik, dayanışma ve mücadele günü olarak kutlanmaktadır. 1886'da Amerika Birleşik Devletleri'nin Chicago kentinde, günde 8 saatlik iş günü talebiyle başlatılan grevlerde çok sayıda işçi öldürülmüş, yaralanmış ve tutuklanmıştır. Bu mücadele, 1 Mayıs'ı dünya emek tarihi açısından bir dönüm noktası haline getirmiştir. 1 Mayıs, 1889'da II. Enternasyonal tarafından uluslararası işçi sınıfının mücadele ve dayanışma günü ilan edilmiştir.

Türkiye'de ise 1 Mayıs ilk kez 1923 yılında kutlanmış; 1977 yılında İstanbul-Taksim Meydanı'nda yüz binlerce emekçinin katılımıyla düzenlenen kutlamalar sırasında yaşanan katliamda 34 kişi hayatını kaybetmiş, 100'den fazla kişi yaralanmıştır. Bu tarih, Türkiye işçi hareketinin hafızasında derin izler bırakmıştır. 1 Mayıs, baskı ve yasaklamalara rağmen, Türkiye işçi sınıfı için emeğin onurunu savunmanın ve eşitlik talebinin sembolü olmaya devam etmiştir.

1 Mayıs'ta işçilerin, emekçilerin ve tüm ezilenlerin temel taleplerinden biri olan "güvenli ve sağlıklı çalışma hakkı", Türkiye'de ne yazık ki hâlâ sağlanamamıştır. Türkiye, Avrupa'da ölümlü iş kazalarında 2023 yılı verilerine göre ilk sırada, dünya genelinde ise en kötü durumdaki ülkeler arasında yer almaktadır. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin 2024 yılı

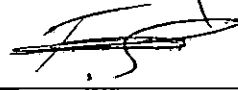
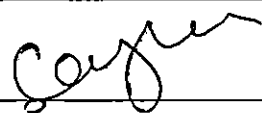
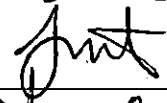
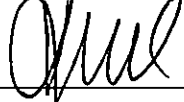
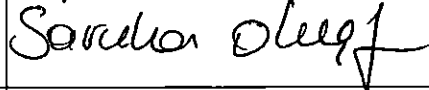
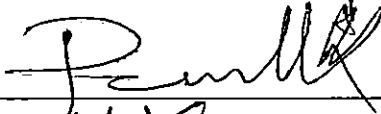
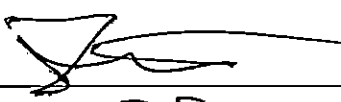
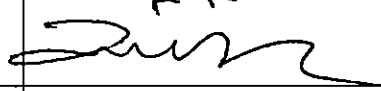
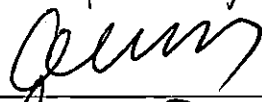
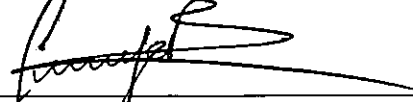
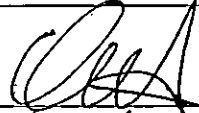
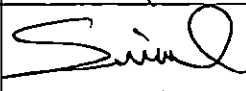
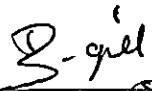
raporuna göre, yalnızca 2024 yılında en az 1897 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybetmiştir. 2025 yılının ilk üç ayında ise bu sayı en az 443'tür. AKP iktidarının başladığı 2002'den bu yana iş cinayetlerinde yaşamını yitiren işçi sayısı 30 bini aşmıştır. Bu ölümler, yıllardır "fitrat, kader, işin doğasında var" söylemleriyle adeta meşrulaştırılmaktadır. Ancak yeterli önlemler alınsaydı "iş cinayetleri" artmazdı.

Diğer yandan Türkiye'de iş kazaları son 20 yılda yüzde 910; iş cinayetleri ise yüzde 266 oranında artmıştır. SGK verilerine göre 2000-2023 yılları arasında yalnızca 125 kişi meslek hastalıkları nedeniyle yaşamını yitirmiştir. Oysa Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) verileri temel alındığında, Türkiye'de her yıl en az 10 bin işçi meslek hastalıklarından hayatını kaybetmektedir. Bu durum, meslek hastalıklarının yeterince teşhis edilmediğini ve istatistiklere yansımadığını göstermektedir.

Göçmen-mevsimlik tarım işçileri ve işçileştirilen çocuklar, sistemin en güvencesiz kesimini oluşturmaktadır. AKP'nin son 10 yıllık iktidar döneminde en az 450 çocuk iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiştir. Tarım işçileri ve göçmenler ise hiçbir sosyal güvenlik ağına erişmeden, denetimsiz, kayıtsız koşullarda ağır sömürü altında çalışmaktadır.

İş Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) alanında 6331 sayılı kanunun yürürlüğe girmesinden bu yana yaşanan uygulama sorunları, kamu denetiminin zayıflaması, İSİG hizmetlerinin piyasalaştırılması, meslek örgütlerinin sürecin dışına itilmesi ve işverenlerin yükümlülüklerinden fiilen muaf hale gelmesi, yaşanan kayıpların temel nedenleri arasında yer almaktadır.

Bu tablo, Türkiye'de iş cinayetlerinin tesadüf değil, sistematik bir "iş cinayetleri rejimi"nin sonucu olduğunu göstermektedir. Sermaye çıkarlarını önceleyen politikalar; sendikasılaştırma, güvencesiz çalışma, özelleştirme ve denetimsizlik süreçleriyle birleştiğinde, emekçilerin yaşamı sistematik olarak tehlikeye atılmaktadır. 1 Mayıs'ın ruhuna uygun olarak, işçilerin, emekçilerin, yaşam hakkını güvence altına almak, Türkiye'deki iş cinayetleri, meslek hastalıkları, güvencesiz çalışma koşulları ile işçi sağlığı ve iş güvenliği alanındaki yapısal sorunların tespit edilmesi ve önlenmesine dönük politikaların hayata geçirilmesi adına bir Meclis Araştırması açılması elzemdir.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	